

STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Barbara Socha

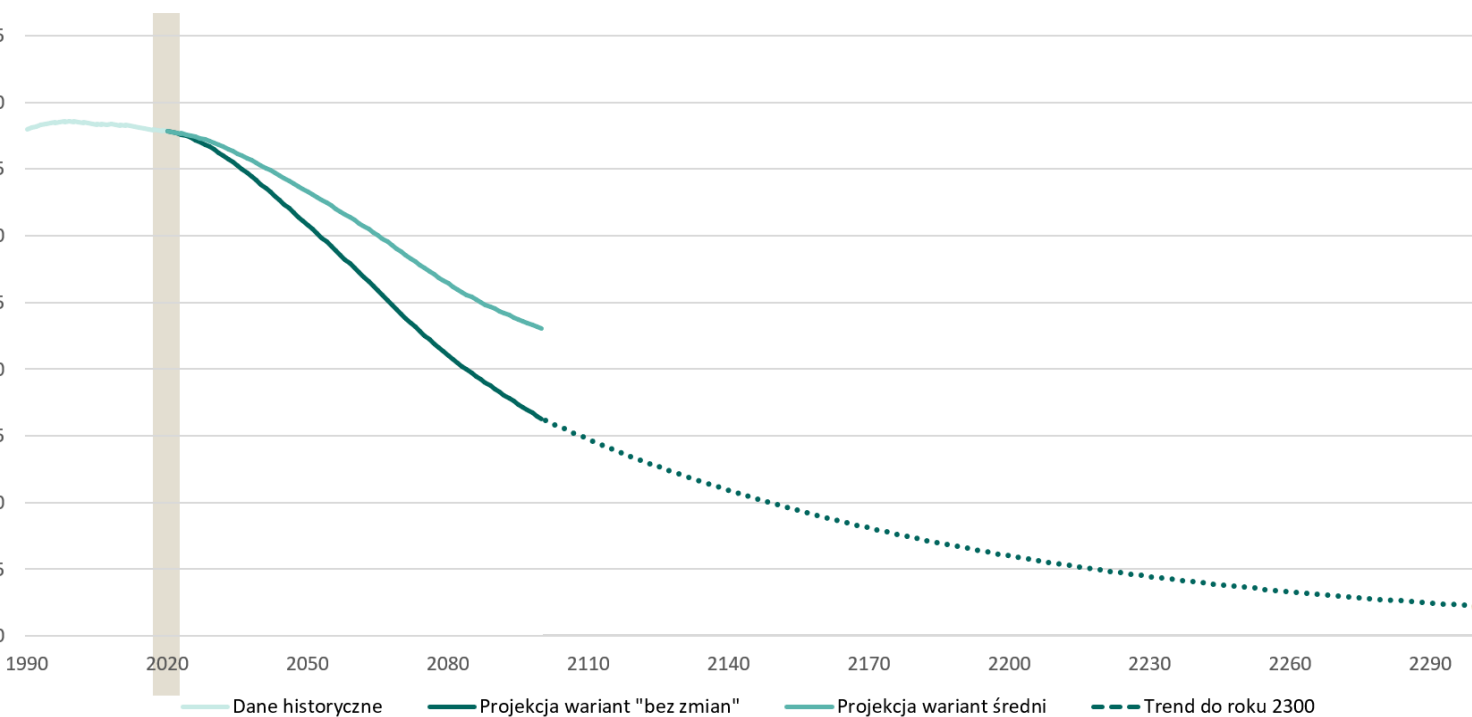
Podsekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Demograficznej

STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Wprowadzenie do Strategii Demograficznej 2040

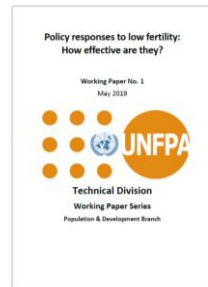
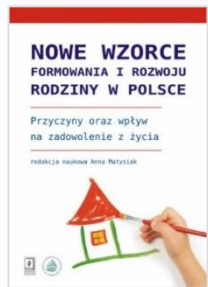
Strategia Demograficzna
jako odpowiedź na trendy
demograficzne i wiążące
się z nimi konsekwencje

Założenia Strategii Demograficznej 2040

- Obszar tematyczny
- Aspiracja
- Odbiorcy
- Status

Cele, kierunki interwencji i wspierane działania Strategii Demograficznej

Fundamenty Strategii Demograficznej 2040

Obraz idealnej rodziny

„Najważniejsze są relacje”

- Szacunek
- Zrozumienie
- Szczerłość
- Miłość

Źródło: badania MRiPS (2021) „Zbadanie i określenie warunków do poprawy kondycji demograficznej Polski (...)”

STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Aspiracje Polaków

98%

badanych chce
mieć dzieci

Idealna
liczba dzieci
to

2 lub **3**

„Co najmniej 3”
to idealna
liczba dzieci
dla

39%

respondentów!

Odpowiedź na bariery

CEL GŁÓWNY

Wyjście z pułapki niskiej dzietności i zbliżenia się do poziomu dzietności gwarantującego zastępowalność pokoleń

CELE
SZCZEGÓŁOWE

I. Wzmocnienie rodziny

1. Zabezpieczenie finansowe rodzin

2. Wsparcie w zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych rodzin

3. Wsparcie trwałości rodzin

4. Popularyzacja kultury sprzyjającej rodzinie

5. Wzmocnienie współpracy z III sektorem i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny

II. Znoszenie barier dla rodziców chcących mieć dzieci

6. Rozwój form opieki nad dziećmi

7. Rozwój rynku pracy przyjaznego rodzinie

8. Poprawa jakości i organizacji edukacji

9. Rozwój opieki zdrowotnej

10. Rozwój Infrastruktury i usług potrzebnych rodzinom

III. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk

11. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk na szczeblu centralnym

12. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk na szczeblu samorządowym

KIERUNKI
INTERWENCJI

Odpowiedź na bariery

CEL GŁÓWNY

Wyjście z pułapki niskiej diety i zbliżenia się do poziomu diety gwarantującego zastępowalność pokoleń

CELE
SZCZEGÓŁOWE

I. Wzmocnienie rodziny

II. Znoszenie barier dla
rodziców
chcących mieć dzieci

III. Podniesienie jakości
zarządzania i wdrażania
polityk

DOCHODY

#OPIEKA

#MIESZKANIA

#PRACA

#TRWAŁOŚĆ RODZIN

#EDUKACJA

#KULTURA

#ZDROWIE

#ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

#INFRASTRUKTURA #USŁUGI

#ADMINISTRACJA

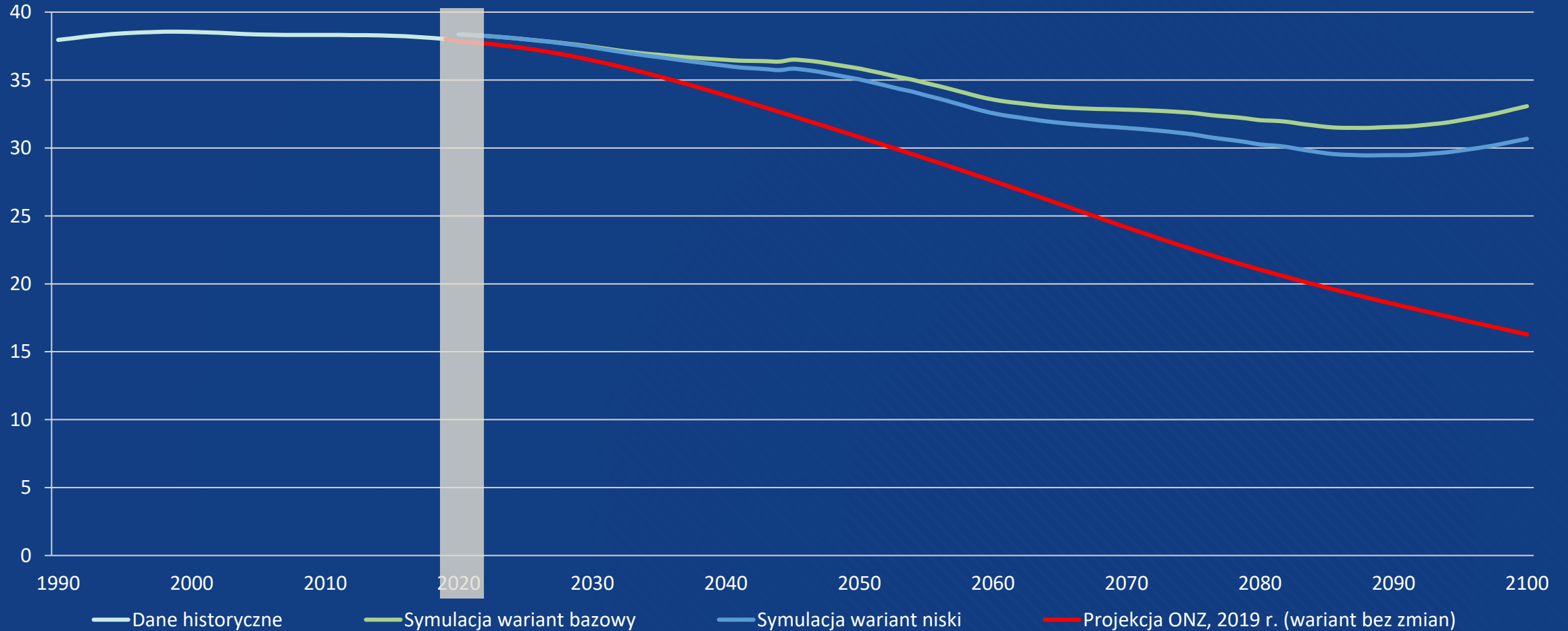
#SAMORZĄDY

KIERUNKI
INTERWENCJI

Cel: odwrócenie trendu

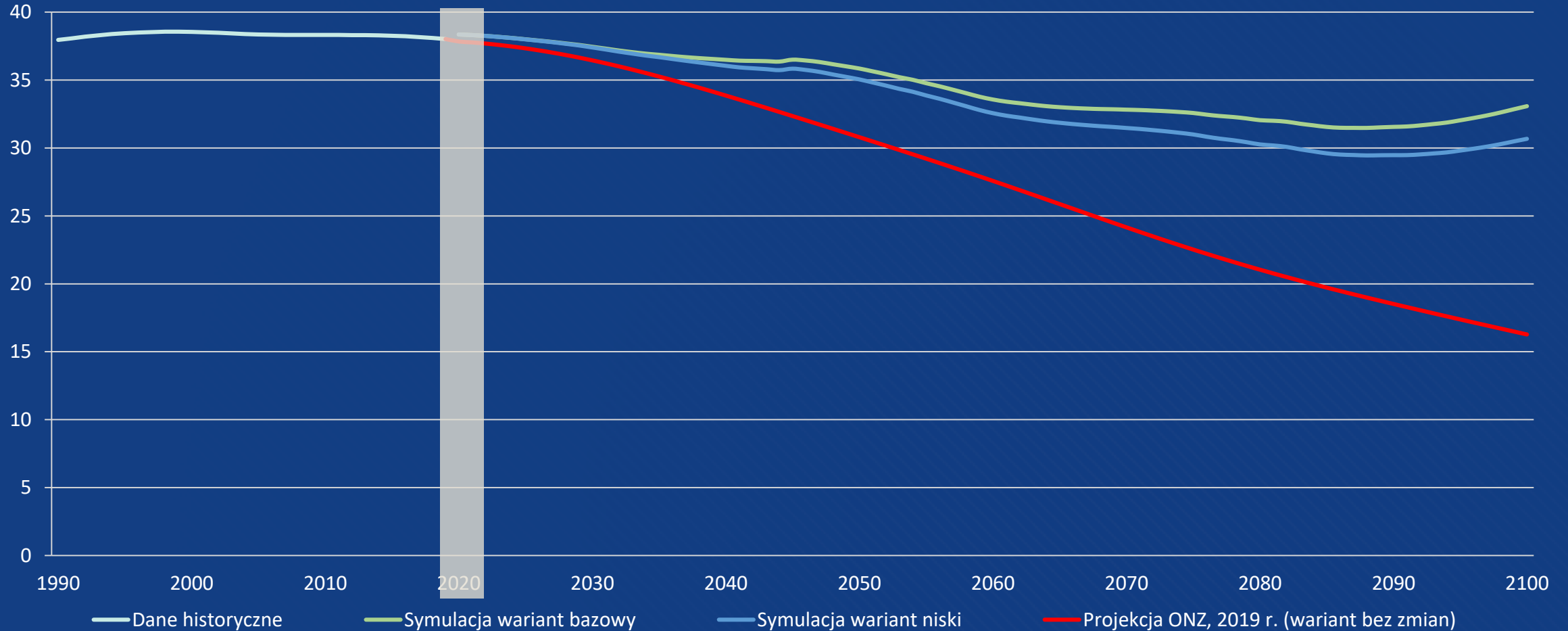
STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Kierunki interwencji i wspierane działania

Cel: odwrócenie trendu

Zabezpieczenie finansowe rodzin

2 087

Rodzina z 1 dzieckiem

1 695

Rodzina z 2 dziećmi

1 304

Rodzina z 3 dziećmi

Miesięczny dochód rozporządzalny na osobę małżeństwa w roku 2019 (w zł)

Rozwój systemu podatkowego w kierunku lepszego uwzględnienia faktu posiadania dzieci, ich liczby i związanych z tym wydatków rodzin.

Dalsze udoskonalanie i zwiększanie efektywności systemu transferów rodzinnych.

Wsparcie rodziców w zakresie uzyskiwania i utrzymywania stabilnych dochodów z pracy.

Rozwój systemu emerytalnego w kierunku lepszego uwzględnienia faktu posiadania dzieci i ich liczby.

Uwzględnienie w obszarze wsparcia finansowego sytuacji rodzin chcących w krótkim czasie zwiększyć liczbę członków rodziny oraz rodzin wielodzietnych.

Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych

43%

Tyle Polaków deklaruje, że lepsze warunki mieszkaniowe wpłynęłyby na ich decyzję o posiadaniu dziecka

1,2

Tyle izb przypada w Polsce na osobę w gospodarstwie domowym i jest to drugi najniższy wskaźnik w UE

55%

Tylu Polaków deklaruje, że Państwo powinno przede wszystkim ułatwić zakup lub budowę własnych domów

•Wsparcie rodzin planujących lub posiadających dzieci w pozyskaniu **kredytu mieszkaniowego**.

Wsparcie zdolności finansowych rodzin chcących budować dom w systemie gospodarczym.

Wsparcie w powiększaniu powierzchni, adaptacji lub przeprowadzki do mieszkania o większej powierzchni.

Zwiększenie możliwości sektora budownictwa mieszkaniowego w zwiększeniu podaży mieszkań.

Rozwój innowacyjności systemu budownictwa.

Rozwój społecznych form mieszkaniowych.

Rozwój rynku w kierunku ułatwienia zamieszkania w pobliżu krewnych.

•Zwiększenie odsetka wybudowanych mieszkań przechodzących **na własność** młodych rodzin.

Wsparcie trwałości rodzin

60,7

tysięcy rozwodów w Polsce
w 2021 r.

Główne przyczyny rozwodów:

1. Niezgodność charakterów
2. Niewierność małżeńska
3. Nadużywanie alkoholu
4. Trudności finansowe
5. Naganny stosunek do członków rodziny
6. Trudności mieszkaniowe
7. Dłuższa nieobecność
8. Różnice światopoglądowe
9. Niedobór seksualny
10. Inne

Wsparcie par chcących założyć rodzinę.

•Wsparcie profilaktyki rozpadu więzi rodzinnych,
w tym zapobieganie rozpadowi małżeństwa i
rodziny.

•Współpraca międzyresortowa w ramach **wczesnego**
wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodzin.

•Wspieranie inicjatyw rodziców tworzących własne
grupy wsparcia dla rodzin i dzieci.

•Rozwój doradztwa rodzinnego.

#trwałość rodzin

Czynniki wpływające na postawy mające wpływ na związek i intencje prokreacyjne:

Oddziaływanie

Indywidualizm	Sekularyzacja
Oddziaływanie rodziny	Oddziaływanie znajomych i współpracowników

Dynamika wewnątrz

Oslabienie więzi rodzinnych	Oslabienie więzi społecznych
Intensywne rodzicielstwo	Oslabienie roli ojca

Kultura wizualna i

Telewizja	Internet
Media społecznościowe	Smartfony
Gry komputerowe	Pornografia

Wsparcie w rozwoju w przestrzeni mediów przekazów i treści sprzyjających formowaniu trwałej rodziny

Współpraca z podmiotami wspierającymi kulturę prorodzinną

Wspieranie badań w kierunku uwarunkowań kulturowych związanych z tworzeniem i rozwojem rodzin

•Zwiększenie **zaangażowania ojców** w okresie ciąży, podczas porodu i po porodzie

#kultura

#kultura

#kultura

#kultura

Rozwój form opieki nad dziećmi

Preferencje kobiet w zakresie opieki nad własnym dzieckiem w 2. i 3. roku życia

39%

Samodzielnie lub
przez ojca

22%

Żłobek

16%

Inny członek rodziny

3%

Niania

Wsparcie **wszystkich form** opieki zgodnie z preferencjami rodziców dzieci do lat 3.

Zwiększenie możliwości opieki jednego stałego opiekuna nad dziećmi do lat 3.

Uelastycznienie pracy placówek opiekuńczych.

Rozwój możliwości opieki doraźnej nad dziećmi.

Zwiększenie liczby osób uprawnionych do korzystania **ze świadczeń związanych z opieką** nad dzieckiem.

Promocja więzi międzypokoleniowych i pozytywnej **roli osób starszych** w opiece nad dziećmi.

#opieka

#opieka

#opieka

STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Wzmocnienie współpracy z III sektorem i innymi podmiotami działającymi na rzecz rodziny

67,3%

Odsetek NGO zgłaszających bariery w zakresie rozwoju instytucjonalnego

4%

Tyle stowarzyszeń i fundacji działa w obszarze działań wspomagających rodzinę

11%

Odsetek podmiotów założonych przez instytucje wyznaniowe, aktywnych w obszarze działań wspomagających rodzinę

Współpraca przy tworzeniu i realizacji polityk na rzecz rozwoju demograficznego na poziomie centralnym, regionalnym i lokalnym

Wzmocnienie instytucjonalne i profesjonalizacja działań podmiotów społecznych działających na rzecz rodziny

Podnoszenie kompetencji liderów i pracowników organizacji działających w obszarach sprzyjających rozwojowi demograficznemu

Upowszechnienie wsparcia eksperckiego i wymiany dobrych praktyk

#organizacje pozarządowe

% Polaków deklarujących, że na ich decyzję o posiadaniu dziecka wpłynęłyby stabilność i pewność zatrudnienia:

WŁASNA

PARTNERA

% Polaków deklarujących, że łączeniu pracy i opiece nad dzieckiem sprzyja:

ELASTYCZNY CZAS
PRACY

PRACA ZDALNA

PRACA NA
CZEŚĆ ETATU

#praca

Zwiększenie **elastyczności** pracy w zakresie wymiaru czasu pracy, organizacji świadczenia pracy, pracy zdalnej.

Zwiększenie **stabilności** zatrudnienia rodziców.

Rozwój wsparcia dla rodziców chcących urodzić kolejne dziecko **w niewielkim odstępie czasu** od poprzedniego.

Wsparcie pracodawców zatrudniających kobiety **po przerwie** związanej z urodzeniem dziecka.

Wsparcie pracodawców w działaniach sprzyjających **łączeniu pracy zawodowej z opieką** nad dziećmi.

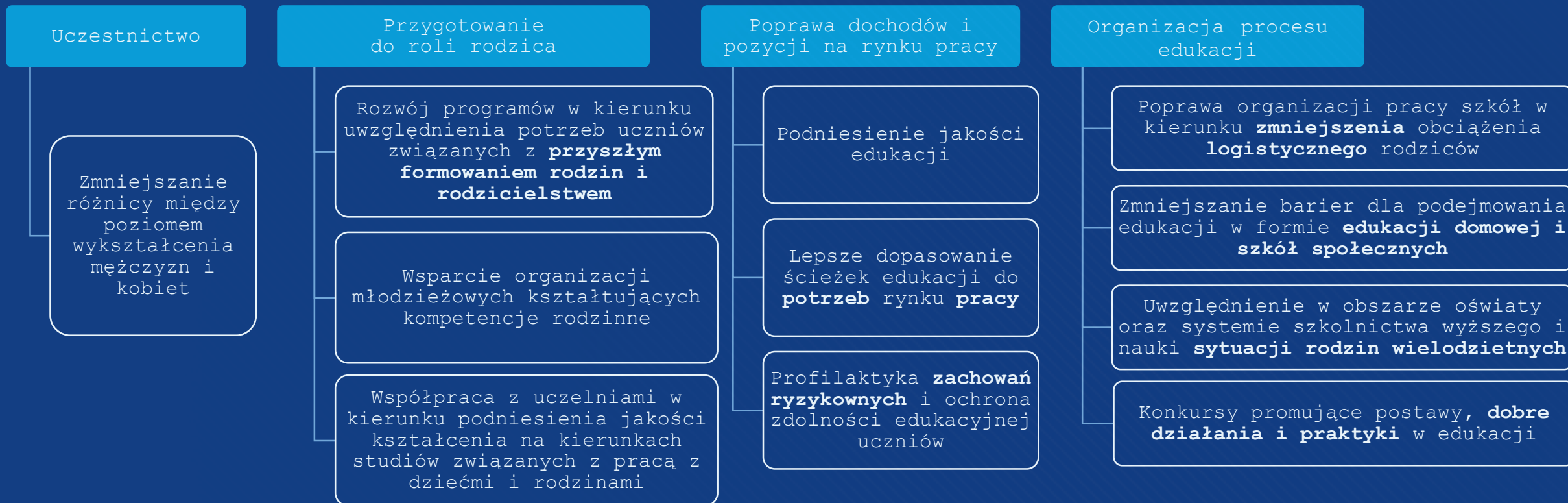
#praca

Wspieranie rozwoju **programów** odpowiedzialności biznesu.

Umożliwienie podniesienia kwalifikacji lub **przekwalifikowania** rodzicom będącym poza rynkiem pracy w związku z wychowaniem dzieci.

#praca

#edukacja

% Polaków deklarujących, że na ich decyzję o posiadaniu dziecka ma wpływ:

Jakość opieki
zdrowotnej, w tym
pediatrycznej

Jakość opieki
prenatalnej
i okołoporodowej

% Polaków w wieku 20 - 44 lata deklarujących intencję urodzenia dziecka w ciągu 3 lat, wg samooceny stanu zdrowia:

Bardzo dobre

Złe lub bardzo złe

Profilaktyka

- Właściwie funkcjonujące rodziny i otoczenie społeczne jako **miejsca profilaktyki szeregu zaburzeń**
- Poprawa **stylu życia dzieci i młodzieży**, w tym profilaktyka działań ryzykownych i uzależnień.
- Upowszechnienie profilaktyki i skuteczności leczenia chorób w **młodym wieku**.

Opieka

- Rozwój opieki **prekoncepcyjnej**.
- Poprawa opieki nad rodziną **oczekującą** dziecka.
- Upowszechnienie wysokospecjalistycznej opieki medycznej nad parami nieplodnymi, w tym **zwiększenie sieci ośrodków zdrowia prokreacyjnego**.

Standardy porodowe

- Poprawa opieki nad rodzicami **w trakcie porodu**, w tym stosowania Standardu Organizacyjnego Opieki Okołoporodowej oraz zmniejszenie odsetka porodów poprzez cesarskie cięcie.

#zdrowie

Rozwój infrastruktury i usług potrzebnych rodzinom

•Upowszechnienie **doradztwa rodzinnego**, w tym z wykorzystaniem koncepcji WWR.

Rozwój instytucji i organizacji poradniczych.

Tworzenie standardów miejsc dopasowanych do potrzeb rodzin.

•Zwiększenie dostępności infrastruktury dla rodzin z dziećmi **w trakcie podróży**.

Wsparcie w nawiązywaniu i rozwoju relacji społecznych, w szczególności w nowym środowisku społecznym.

•Dostosowanie projektów **ładu przestrzennego** i obiektów architektury do potrzeb rodzin z dziećmi.

•Usprawnienie dostępu do usług społecznych, w tym Rozwój **Centrów Usług Społecznych**.

#usługi

#infrastruktura

Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk na szczeblu centralnym i samorządowym

„Warunkiem realizacji efektywnej polityki demograficznej jest prowadzenie jej w sposób **kompleksowy, spójny, długofalowy i stabilny**.

Przekonanie społeczeństwa o niezmienności jej podstawowych instrumentów w długim okresie czasu jest **podstawą do realizacji planów prokreacyjnych rodzin**.”

Rządowa Rada Ludnościowa, 2018
Sytuacja demograficzna Polski jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej
red. J. Hryniewicz, J. Witkowski, A. Potrykowska

•Prowadzenie **współpracy** w zakresie polityki demograficznej z podmiotami na szczeblu administracji centralnej.

Analiza wprowadzanych przepisów pod kątem ich wpływu na sytuację demograficzną.

Współpraca z jednostkami **naukowymi** i badawczymi.

Prowadzenie **współpracy międzynarodowej** i wymiany dobrych praktyk.

Powołanie **centralnej jednostki** badawczej dla projektowania skutecznych polityk i instrumentów

Wypracowanie zaleceń do tworzenia **lokalnych strategii** na rzecz rodziny.

Upowszechnianie **dobrych praktyk samorządów** (Biała Księga).

Podnoszenie **kwalifikacji kadr samorządowych**.

#administracja

Uwarunkowania
dzieciności

STRATEGIA
DEMOGRAFICZNA 2040

Dziękuję za uwagę!

Barbara Socha

Podsekretarz Stanu

Pełnomocnik Rządu ds. Polityki Demograficznej